

Vodni krog – kratek film o soodvisnosti človeške ribice in človeka od čiste podzemne vode

Water Circle – a short movie on the mutual dependence of *Proteus* and man on clean groundwater

Ciril MLINAR CIC, Prirodoslovni muzej Slovenije,
Prešernova c. 20, SI-1000 Ljubljana;
E-mail: ciril.mlinar@guest.arnes.si

Podzemski svet na območju Dinarskega krasa, od Slovenije do Črne gore, je po raznovrstnosti jamskih živali najbogatejši na svetu. Še več, ožje območje Slovenije je najbogatejše znotraj tega območja. Na prvi pogled bi morda rekli, da je na srečo ta krhki živi svet na varnem, saj je globoko pod zemljo dobro skrit pred vsemi nevarnostmi, vendar žal ni tako. Skozi vse vodne jame teče voda, pogosto zelo onesnažena, in nekatere jame so postale sčasoma pravi zbiralniki odpadkov. S tem so postale jamske živali zelo ogrožene in že eno samo večje razlitje strupenih snovi lahko povzroči izumrtje cele vrste endemičnih živali na ožjem območju. To velja tudi za človeško ribico, ki je endemit Dinarskega krasa, še posebej pa za črno podvrsto, ki je razširjena le v Beli krajini na nekaj kvadratnih kilometrih. Pri tem se moramo zavedati, da s tem ko z onesnaževanjem vode in kraškega podzemlja zastrupljamo jamsko živalstvo, obenem ogrožamo tudi svoje zdravje in obstoj, saj za pitje uporabljamo isto vodo, iz istega podzemlja.

V igrano-dokumentarnem filmu *Vodni krog* zanemarjen moški na stranišču simbolizira naš slabi odnos do okolja in čiste vode. Moški bere časopis z naslovom *Pitna voda naše bogastvo* in *S človeško ribico si delimo isto vodo*. Pod naslovom je fotografija človeške ribice. Moški zloži časopis in potegne vodo. Fekalije potujejo po ceveh, vse do kraškega podzemlja, kjer pljuskujejo v vodo. Oblak potuje z vodnim tokom naprej, mimo človeške ribice, simbola jamskih živali, vse do sesalne cevi črpališča za vodo, ki poseša oblak. Zajete fekalije se dvigajo po cevi mimo črpalke in ventilov, po vodovodni napeljavi, do vodovodne pipe. Krog, ki ga naredi voda iz stranišča, se sklene in umazanija, ki smo ji sledili, se znajde v kozarcu našega junaka. Ta jo zadovoljen popije.

Film *Vodni krog* je zamišljen kot prispevek k skrbi za čisto pitno vodo, ki jo v veliki meri črpamo iz podzemlja in posredno za ohranjanje biotske raznovrstnosti v kraških jamah. Pretresljiv in provokativen, hkrati nekoliko humoren, vendar aktualen in vsakomur razumljiv nagovarja gledalce vseh starosti, predvsem pa jim za vedno ostane v spominu. Na mednarodnih filmskih festivalih je bil film *Vodni krog* razmeroma dobro sprejet. Poleg številnih uvrstitev v uradno selekcijo festivalov je na festivalu Vasteras na Švedskem leta 2015 prejel prvo nagrado. Seveda je od festivalskih uspehov pomembnejše ozaveščanje javnosti o omenjeni problematiki, a prav prek filmskih festivalov je film obkrožil svet in dosegel širšo, zelo različno publiko. Ta pa ima, simbolno gledano, glede problematike pitne vode povsod zelo podobne probleme.